

Carpobrotus (Kosmatcovník)

čeleď: Aizoaceae

Roste v jižní Africe, Austrálii, Severní Ameriky a Pacifiku v podobě poléhavé až plazivé dřevnatějící sukulenní trvalky až polokeře v polštářových porosty. Stonky mohou být dlouhé až 1,8m. Kořeny jsou vláknité a v uzlinách stonky znovu zakořeňují. Palisty chybí. Listy jsou vstřícné, při bázi srostlé, přisedlé, ztlustlé, tmavězelené až šedozelené, zakřivené, mohou být i zubaté a dlouhé až 15cm. Kvete samostatnými květy na až 10cm stopkách, vlastní květy jsou trubkovité, průměru 3 - 15cm, kalich je 4 - 5tilaločnatý, korunních lístků může být až 250ks v barvě růžové, fialové, žluté, béžové nebo bílé. Plodem je tobolka obsahující až 1000 hnědých semen.

Nejsou mrazuvzdorné, vyhovuje jim plné slunce s dobře propustnou půdou. Dobře snášejí zasolená místa.

Množí se řízků nebo semen.

Carpobrotus acinaciformis (Kosmatcovník velkokvětý)

synonyma: *C. concavus*, *C. laevigatus*, *C. rubrocinctus*, *C. subalatus*, *C. vanzijliae*, *Mesembryanthemum acinaciforme*

oblasti: Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Chile, Francie, Itálie, JZ USA, Kapsko, Katalánsko, Korsika, KwaZulu-Natal, Libye, Makaronésie, Maroko, Řecko, Sardínie, Sicílie, Velká Británie

Roste v JAR v podobě plazivé sukulenní trvalky. Dorůstá výšky do 30cm a délky 0,4 - 2m. Listy jsou vstřícné, ztlustlé, šedozelené, 3boké, prohnuté a dlouhé do 8cm. Kvete samostatnými růžovofialovými až načervenalými květy o průměru (6 -) 7 - 10 (i 15)cm, korunní lístky jsou čárkovité a otevírají se pouze na slunci. Plodem je dužnatá jedlá bobule.

Vyhovuje mu mořské pobřeží, písečné duny, skály, kamenité svahy, atp. Přezimuje při teplotě kolem 5°C.

Množí se řízkováním.

Carpobrotus aequilaterus

synonyma: *C. aequilateralis*, *C. disparalis*, *C. disparilis*, *Mesembryanthemum aequilaterale*, *Mesembryanthemum aequilaterum*

oblasti: Chile, Jižní Austrálie, Nový Jižní Wales, Nový Zéland, Tasmánie, Viktorie, Západní Austrálie

Roste v Chile v podobě sukulenní trvalky, zavlečen byl do Austrálie a na Nový Zéland. Lodyha je plazivá, dlouhá 2 - 6m a v uzlinách dokáže znovu zakořenit. Listy jsou dužnaté, vstřícné, kopinaté až čárkovité, špičaté, 3úhelého průřezu, délky 4 - 9cm a šířky 0,5 - 1cm. Kvete na 1 - 5cm stopce květy o průměru (4 -) 5 - 6 (i 8)cm, kalich je holý, dužnatý, na řezu 3hranný, korunní lístky jsou růžovofialové a dlouhé 1 - 3,5cm. Plodem je červená dužnatá tobolka obsahující hnědá semena délky 1 - 1,3mm.

Carpobrotus chilensis

synonyma: *C. aequilateralis*, *Mesembryanthemum aequilaterale*, *Mesembryanthemum aequilaterale*

var. decagynum, Mesembryanthemum aequilaterum, Mesembryanthemum chilense, Mesembryanthemum edule var. aequilaterum

oblasti: Čile, J Afrika, Jižní Austrálie, Kalifornie, Oregon

Pochází z Čile, rozšířil se ale např. do jižní Austrálie. Stonek dorůstá délky až 2m. Borka je šedá, vnitřní strana hnědá a lesklá. Listy jsou sivozelené, čepel má 3úhelníkový průřez, délku 4 - 7cm a šířku 0,5 - 1,2cm. Kvete na 1 - 5cm stopce květy o šířce 3 - 5cm. Má 100 - 140 okvětních lístků růžovofialové barvy a délky 1 - 2,5cm. Plody jsou zelenožluté, kulovité o průměru 1,7 - 2cm a obsahují 200 - 350 semen.

Carpobrotus deliciosus

synonyma: C. dulcis, C. fourcadei, C. fourcadei var. alba

Carpobrotus dimidiatus

synonyma: C. juritzii

Carpobrotus edulis (Kosmatcovník jedlý)

synonyma: Abryanthemum edule, C. edulis, C. edulis var. chrysophthalmus, Carprobrotus acinaciformis, Mesembryanthemum edule, Mesembryanthemum acinaciforme

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Argentina, Chorvatsko, Florida, Francie, Irsko, Itálie, Izrael, Jižní Austrálie, Jordánsko, Kalifornie, Kapsko, Katalánsko, Korsika, Libanon, Libye, Makaronésie, Maroko, Nový Jižní Wales, Nový Zéland, Queensland, Sardínie, Střední střeozemí, Sýrie, Tasmánie, Tunisko, Uruguay, Velká Británie, Viktorie, Západní Austrálie

Roste v JAR v podobě sukulenní plazivé trvalky. Lodyha dorůstá délky 0,6 - 2 (i 3)m a v uzlinách znovu zakořeňuje. Listy jsou vstřícné, vzpřímené, 3úhlé, prohnuté, drobně pilovité, načervenalé, dlouhé 5 - 11cm a široké 1 - 1,5cm. Kvete samostatnými světležlutými (později růžovými) květy o průměru 6 - 8 (i 10)cm, korunní lístky jsou dlouhé 3 - 4cm. Plodem je nahnědlá jedlá dužnatá tobolka obsahující až 1000 semen. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. edulis (Kosmatcovník jedlý pravý)
- subsp. parviflorus
- var. rubescens - Irsko

Vyhovují mu pobřežní písčiny, duny, útesy, okraje cest, atp. Přezimuje při teplotách 5 - 10°C a za sucha.

Carpobrotus glaucescens

synonyma: C. abbreviatus, Mesembryanthemum australe, Mesembryanthemum glaucescens

oblasti: Nový Jižní Wales, Queensland, Tichý oceán, Viktorie

Roste v Austrálii v kobercových porostech o šířce až 1m. Listy jsou ztlustlé, zelené a dlouhé 5 - 8cm. Kvete fialovými květy o průměru 3,5 - 6cm. Plodem jsou červené válcovité jedlé bobule.

Vyhovují mu útesy, slaniska a písčité místa.

Carpobrotus mellei

synonyma: *C. pageae*, *C. pillansii*

Carpobrotus modestus

oblasti: Jižní Austrálie, Viktorie, Západní Austrálie

Carpobrotus muirii

oblasti: Kapsko

Roste v JAR v kobercových porostech. Listy jsou ztlustlé a dlouhé 8cm. Kvete růžovofialovými květy o průměru až 10cm. Plody jsou jedlé.

Carpobrotus quadrifidus

synonyma: *C. quadrifidus* f. *rosea*, *C. quadrifidus* var. *rosea*, *C. saueriae*

Carpobrotus rossii

synonyma: *Mesembryanthemum rossii*

oblasti: Jižní Austrálie, Tasmánie, Viktorie, Západní Austrálie

Carpobrotus virescens

synonyma: *Mesembryanthemum abbreviatum*, *Mesembryanthemum edule* var. *virescens*, *Mesembryanthemum nigrescens*, *Mesembryanthemum virescens*

Další informace:

<http://botany.cz/cs/carpobrotus-acinaciformis/>

<http://database.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=3474>

<http://www.atlasbotani.eu/index.php?detail&cislo=3723>

<https://www.rostliny.net/>